

Budget 2016

med plan för 2017 och 2018

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Innehåll

”För ett mer hållbart och jämlikt Orust”	3
Budgetens syfte och roll	4
Respektive nämnds arbete med budget	4
Uppföljning och rapportering	4
Vår vision och styrmodell	5
Våra strategier	6
De fyra perspektiven, prioriterade mål och riktade uppdrag	7
Ekonomiska förutsättningar	9
Planeringsförutsättningar	9
Budget 2016 med plan för 2017 och 2018	14
Ekonomiska ställningstaganden	14
Nettobudget och förändringar per nämnd	14
Affärsdrivande verksamhet	15
Resultatbudget	16
Finansieringsbudget	18
Balansbudget	18
Investeringsbudget	19
Beslut	22

”För ett mer hållbart och jämlikt Orust” (citrat majoritetens plattform)

Orust kommun ska kännetecknas av god service, omsorg och utbildning. Allt baserat på behov och oavsett var i livet man befinner sig. Kommunens organisation ska arbeta innovativt i syfte att utveckla och förbättra kommunens verksamheter, service och tjänster.

Kommunens ekonomi och verksamheter ska präglas av en tydlig styrning och en strategisk planering. Ett ”hela-kommunen-perspektiv” med samsyn, dialog och samarbete är ledord i vår verksamhet. Långsiktig hushållning med befintliga resurser är nödvändigt för att möta framtida utmaningar. Budgeten anger de övergripande förutsättningarna för en hållbar ekonomi.

Kommunen ska leva upp till ett omvärldsorienterat och innovativt företagarklimat. Ett positivt näringslivsklimat är nyckeln till framtidstro och utveckling. Detta ger förutsättningar för ökad inflyttning och sysselsättning. Den framtagna näringslivsstrategin ska brytas ner och förverkligas genom handlingsplaner. Genom detta ska näringslivet på Orust erhålla förbättrad service och ett positivt och effektivt bemötande. Snabb och rationell hantering med hög kvalitet och god serviceanda ska prägla kommunens alla verksamheter. Möjligheterna för, och behovet av ett företagscentrum och industrihotell ska utredas och tas fram i samarbete med näringslivet. Avsiktsförklaringen ”Ett enat Bohuslän” ställer krav på kommunen att beakta besöksnäringens perspektivet i översiktsplaner, infrastruktur-, tillstånds- och utvecklingsärenden.

Tydligt ledarskap, delaktighet och större egeninflytande över arbetet ger nöjda medarbetare, vilket är en viktig förutsättning för en väl fungerande verksamhet. Då får vi också nöjda brukare/kunder/invånare.

Våra barn och unga ska växa i en lärande miljö. Ett lustfyllt lärande som väcker nyfikenhet och skapar motivation ska vara ledord i förskola, förskoleklass, grund- och gymnasieskola samt vuxenutbildning. Våra unga ska känna att det finns förväntningar på deras förmåga att ta till sig den kunskap som krävs för att gå vidare i livet. Trygghet och arbetsro ska också prägla våra förskolor och skolor. Alla ska bli sedda. Vi värnar om barn och ungas rätt till en meningsfull och jämlik fritid. Möjligheten till en gemensam samlingspunkt för våra unga ska utredas.

En växande grupp som finns inom Lärandets verksamheter är våra asylsökande. Detta är en utmaning som kräver flexibilitet i hela organisationen.

Våra äldre invånare ska kunna välja att bo kvar hemma eller att flytta till ett särskilt boende. Behovet kan också vara en lägenhet när man inte längre orkar bo kvar i sitt hus. För att möta brukares önskemål och även förändringar över tid krävs en flexibel organisation. Behovet av platser på särskilt boende är redan idag mycket stort och kommer att öka eftersom befolkningsgruppen äldre växer i vår kommun.

Näringsriktig mat som i högre grad är gjord på ekologiska/närodlat råvaror, mat som doftar inbjudande och ökar matlusten ska serveras såväl inom barnomsorg, skola, olika former av boende som till hemtjänstens brukare.

Kulturen ger ett betydande mervärde både för våra egna kommuninvånare, men också för våra besökare. Kulturverksamhet och vår livliga föreningsverksamhet är prioriterade områden. Satsningar på kultur kan både skapa tillväxt och framtidstro. Föreningsliv och kultur är dessutom två viktiga kuggar i det förebyggande folkhälsoarbetet. Tillgängligheten är viktig för att alla ska kunna ta del av det kulturutbud som finns i kommunen. Kultur innebär också människors samspel med naturen. Vi vill se över möjligheter för att skapa odlingslotter i anknytning till våra tätorter.

Ett framtida hållbart samhälle kräver insatser på miljöområdet. Kommunfullmäktige har antagit målet om ett klimat- och energineutralt Orust. Målet ska genomsyra alla verksamheter och framstegen ska synliggöras genom regelbunden återkoppling.

Vår ambition är ett Orust som kännetecknas av att vara en innovativ kommun under utveckling och på frammarsch.

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Budgetens syfte och roll

Kommunfullmäktiges budget utgör kommunens övergripande styrdokument och styr utvecklingen av kommunen. Adressaten är i första hand kommunens nämnder. De inriktningar och mål som beskrivs i budgeten ska omsättas och verkställas av nämnderna.

Budgeten ska inom de ekonomiska ramarna och med beaktande av lagstiftningen ange kommunfullmäktiges viktigaste inriktningar och prioriteringar. De prioriterade målen och riktade uppdragen har en tidshorisont över hela planperioden om inte annat anges. Revidering av de prioriterade målen och riktade uppdragen sker årligen när kommunfullmäktige tar ett nytt budgetbeslut.

Respektive nämnds arbete med budget

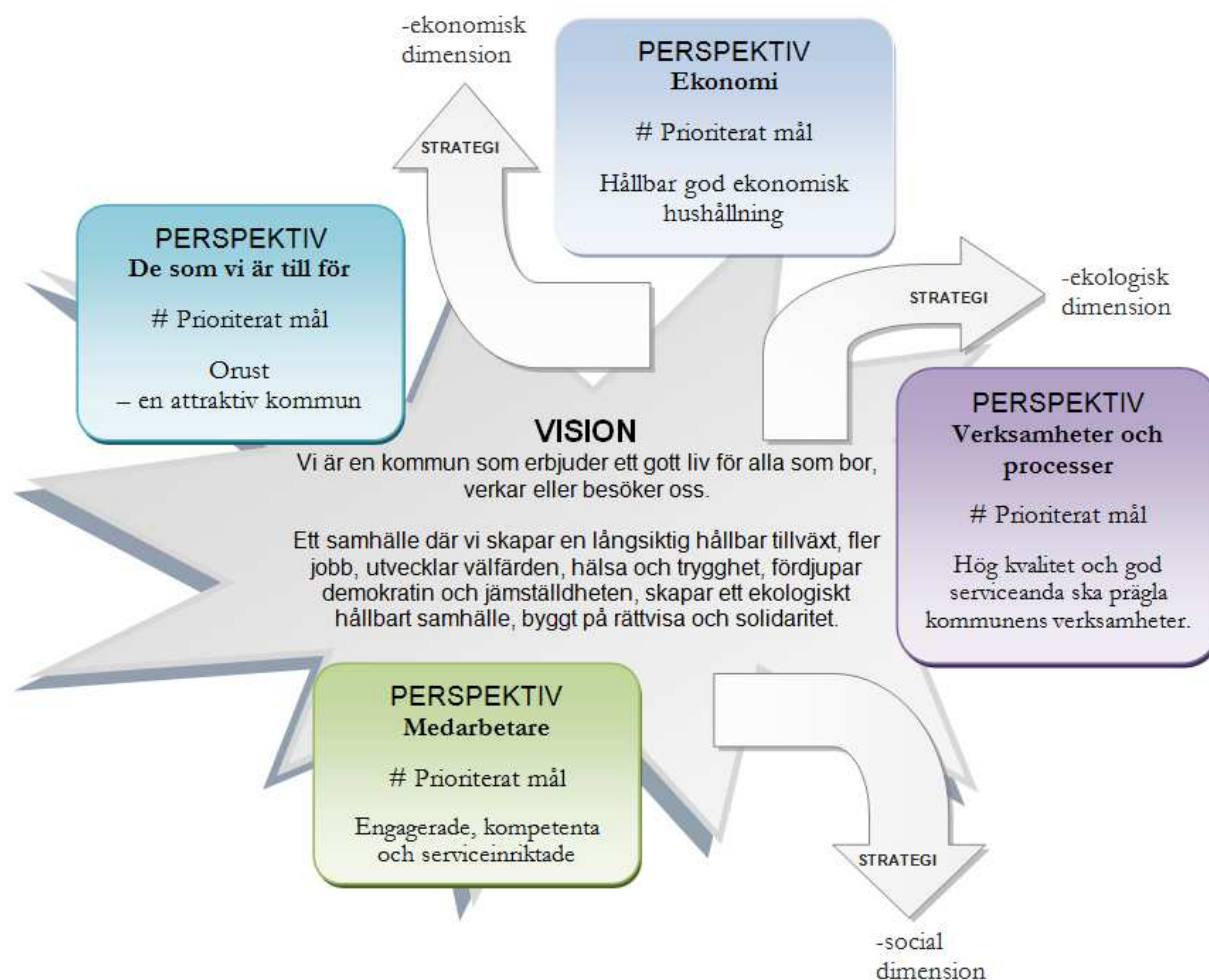
Utifrån kommunfullmäktiges budgetbeslut beslutar nämnderna i sin tur om uppdragsdokument och detaljbudget. I uppdragsdokumentet konkretiseras de aktiviteter och mått som anger hur kommunfullmäktiges mål och uppdragen ska uppnås. I uppdragsdokumentet redovisas även de ekonomiska konsekvenserna av de uppdrag som ska genomföras samt när uppdragen påbörjas och beräknas vara genomförda. Nämnderna kan också besluta om egna riktade uppdrag. Detaljbudget innebär fördelning av nämndens/utskottens ram per verksamhetsområde och tas fram för år 1 i planperioden.

Uppföljning och rapportering

Nämnderna ansvarar för uppföljning sker av dels den egna verksamhetens uppdrag som de beskrivs i reglementet och dels utifrån kommunfullmäktiges prioriterade mål och uppdrag i budgeten. Uppföljning och rapportering sker enligt de beslutade ekonomistyrningsprinciperna.

Vår vision och styrmodell

Orust kommuns styrmodell (enligt beslut KF 2010-04-29 §45) utgår från följande tankemodell, vårt nuläge, vår omvärld samt våra värderingar och vår kultur. Tillsammans med vision och strategier ligger detta till grund för framtagandet av våra prioriterade mål i de fyra perspektiven.

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Våra strategier

Ekologiska dimensionen:

Vår utveckling ska alltid ta hänsyn till Orusts unika miljö som är dess förutsättning. Utvecklingen sker på ett sätt som har så lite påverkan på klimatet som möjligt.

Ledorden är: innovation, förnyelsebar energi, bostadsbyggande, vattenbruk, kollektivtrafik, öppna landskap, hållbarhet.

Sociala dimensionen:

Under alla delar av en människas liv och utveckling ska möjlighet erbjudas till ett ändamålsenligt och säkert boende. Ett rikt kulturutbud ska ge goda möjligheter till lärande och upplevelser.

Ledorden är: trygghet och säkerhet, tillgänglighet och bemötande, kvalitet, mångfald, kunskapssamhälle, information och delaktighet.

Ekonomiska dimensionen:

Genom en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling skapas ett attraktivt samhälle.

Ett attraktivt samhälle. Ledorden är:

- Boende
- Service
- Arbetsstillfällen
- Samverkan tillgänglighet
- Goda kommunikationer
- ”Trygg och säker kommun”
- Långsiktig planering
- Kultur- och fritidsliv
- Ett brett näringsliv med ett positivt företagsklimat

En god ekonomisk utveckling. Ledorden är:

- Budgetrespekt
- Utveckling av service och processer
- Samverkan och samarbete
- Delaktighet och dialog
- Strategisk planering
- ”Tydlig styrning”
- Ständig utveckling av ledarskap och medarbetarskap

De fyra perspektiven, prioriterade mål och riktade uppdrag

Orust kommuns styrmodell utgår från:

- vårt nuläge
- vår omvärld
- våra värderingar
- vår kultur

Tillsammans med vår vision och våra strategier ligger detta till grund för framtagandet av prioriterade mål i de fyra perspektiven.

De som vi är till för

Kommunen ska kännetecknas av god service, god omsorg och bra utbildning, allt efter de behov som finns och oavsett var i livet man befinner sig.

En utveckling av kommunikation är nödvändigt, såväl mellan människor som när det gäller kollektivtrafik, bredbandsutbyggnad och IT-strategi.

Näringslivet på Orust ska uppfatta en förbättrad service från kommunen på ett mätbart sätt. Delaktighet och insyn är ledord på alla nivåer och i alla verksamheter.

Orust kommun ska vara Klimat och Energin neutralt 2020. Ambitionen är att säkra kommande generationers rätt till frisk luft samt en ren och välmående miljö.

Prioriterat mål

Orust – en attraktiv kommun

Riktade uppdrag

1. Ta fram en strategi för hur kommunens organisation kan arbeta med innovation där brukare, medborgare och andra externa aktörer är involverade i syfte att utveckla och förbättra kommunens verksamheter, service och tjänster.
2. Förbättra kommunens resultat i undersökningar som mäter företagsklimat, kvalitet i kärnverksamheten samt kommunens attraktivitet.
3. Arbeta efter bostadsförsörjningsplanen med mål om minst 40 hyresrätter per år.
4. Vår näringslivstrategi ska brytas ner i handlingsplaner.
5. Fullfölja den påbörjade bredbandsutbyggnaden.
6. Fortsätta arbetet för att nå Miljömålet ”Orust Energi- och Klimat-neutralt 2020”.

Verksamheter och processer

Kommunens verksamheter ska vara lärande organisationer som tar tillvara, vidareutvecklar och ökar de samlade kunskaperna som finns i kommunen. Det ska finnas en helhetssyn och en gemensam bild av hur resurserna bäst ska användas. Kommunen ska också vara en förebild i jämställdhet och mångfald.

Prioriterat mål

Hög kvalitet och god serviceanda ska prägla kommunens verksamheter.

Riktade uppdrag

7. Ta fram en resursfördelningsmodell i syfte att kunna utveckla och effektivisera verksamheterna.
8. Det systematiska kvalitetsarbetet ska tydliggöras och hållas levande.
9. Effektivisera fastighetsförvaltningen enligt presenterad utredning från 2015.

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Medarbetare

Medarbetare som trivs med sitt jobb är också de bästa ambassadörerna. Det är viktigt att Orust som attraktiv arbetsgivare kan både nyrekrytera och behålla kompetent personal, inte minst med tanke på kommande stora pensionsavgångar.

Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet i Orust kommun. Heltidsprojektet ska intensifieras 2016.

Verksamhetsutveckling kräver gott ledarskap och ökad kompetens. Därför krävs ständig dialog kring frågor om organisation, kompetensutveckling och omvärldsförändringar.

Prioriterade mål

Engagerade, kompetenta och serviceinriktade medarbetare.

Riktade uppdrag

10. Heltidsprojektet ska minimera andelen timanställda.
11. Förbättra resultat i medarbetarundersökning.
12. Vidareutveckla ledarskapet.
13. Öka kommunens frisktal.

Ekonomi

Ett ”hela kommunen perspektiv” med samsyn, dialog och samarbete är ledord i vår verksamhet. En långsiktig hushållning med befintliga resurser är nödvändigt för att möta framtida utmaningar.

Budgeten anger de övergripande förutsättningarna för en hållbar ekonomi. Detta ska sedan omsättas i praktiken så att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt inom angivna ramar.

Investeringsplanering och uppföljning ska stödja långsiktighet och helhetsperspektiv.

Prioriterat mål

En hållbar god ekonomisk hushållning

Riktade uppdrag

14. Minska personalkostnaderna genom:
 - a. Sänka sjuktal
 - b. Heltidsprojektet
 - c. Prövning av återbesättning vid pensionsavgångar och i samband med uppsägning av tillsvidareanställning på egen begäran.
15. Servitutlösning för sjöbodar, bryggor och parkering
16. Fjärrvärmeverksamhetens budget i balans
17. Försäljning av kommunala fastigheter som antingen kan minska driftskostnaderna alternativt låneskulden

Ekonomiska förutsättningar

Planeringsförutsättningar

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på att kommuner ska ha god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans. Kommunen ska i enlighet med detta ange både finansiella mål och mål för verksamheten för att god ekonomisk hushållning ska uppnås.

Finansiella mål enligt ekonomistyrningsprinciperna

- Kommunens soliditet (inklusive pensionskund som uppstått före 1998) ska svagt öka för att värdesäkra det egna kapitalet och säkerställa att vi klarar det framtida pensionsåtagandet.
- Kommunens årsresultat ska, exklusive extraordinära poster och affärdrivande verksamhet, vara positivt och uppgå till 2-4 % av verksamhetens nettokostnader.
- Kommunens likviditetsnivå bör normalt motsvara i storleksordningen en månads utbetalningar (brutto).

Finansiellt mål	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017	Budget 2018
Årsresultat i av verksamheternas nettokostnad (2-4 %)	1,6%	2,7%	2,3%	2,1%
Soliditet inkl pensionsåtagande, ska öka svagt på sikt	-6,3%	-3,9%	-2,3%	-1,3%
Likvida medel motsvarande en månads bruttoutbetalningar (ca 40-50 mkr)	49 mkr	41 mkr	41 mkr	41 mkr
Självfinansieringsgrad av investeringar på minst 45 %	29%	45,1%	45,6%	63,3%

De fyra finansiella målen för god ekonomisk hushållning bedöms uppnås för 2016 och plan 2017 och 2018.

Skatt, utjämning och bidrag

Budget 2016 med plan 2017-2018 grundar sig på senaste skatteprognosen från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), cirkulär 15:15 2015. Ökningen under perioden beräknas till 14,8 % i förhållande till bokslut 2014. I ökningen ingår den skattehöjning med 25 öre som trädde i kraft från årsskiftet 2015.

	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Befolkningsunderlag för budget, antal invånare	15 100	15 050	15 050	15 050	15 050
Kommunal skattesats, kr	22,46	22,71	22,71	22,71	22,71
Skatt, utjämning och bidrag, mkr	758,1	798,5	831,0	853,5	876,1
Förändring, %	-	5,3%	4,1%	2,7%	2,7%
Akkumulerad förändring, %	100%	105,3%	109,4%	112,1%	114,8%

Investeringsnivå

Beslut om investeringar tas i flera steg. Ramarna för investeringsverksamheten under en treårsperiod anges i flerårsplanen. Med flerårsplanen som grund utarbetar respektive nämnd fram en investeringsbudget (med i allmänhet ökad detaljeringsnivå) för hela planperioden. Investeringsbudgeten fastställs sedan av kommunstyrelsen om investeringsramen inte överskrider, i annat fall av kommunfullmäktige.

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Kommunfullmäktiges anslagsbindning sker i huvudsak på objektnivå vad gäller byggnader, strategiska objekt eller andra större objekt. För inventarier, maskiner och fordon sker anslagsbindning som ramanslag för respektive nämnd.

Kommunen är inne i en investeringsinversiv period. Många investeringar har påbörjats som behöver slutföras under planperioden. En tydlig prioritering och begränsning av pågående och planerade investeringar har gjorts, från behovet på cirka 206 mkr har 160 mkr budgeterats för år 2016. Kommunens skattefinansierade verksamheters investeringar kan hanteras utan ytterligare upplåning. Motivet till begränsning av investeringsnivån är att resultatnivån är låg och att ökad låneskuld innebär en ökad ekonomisk belastning, vilket tar resurser från våra verksamheter. Nytt reningsverk på västra Orust, uppgradering av Varekils reningsverk, utbyggnad av bredbandstruktur, förstärknings- och översvämningåtgärder i Henån, nya räddningsfordon, skol- och förskoleprojekt samt överföringsledningen mellan Henån och Slussen utgör några av de större prioriterade investeringarna.

Investeringsplan (mkr)	2016	2017	2018
Skattefinansierade investeringar	-70	-50	-57
Affärdrivande investeringar	-90	-106	-59
Investeringar totalt:	-160	-156	-116

Finansiering av investeringar ska på sikt ske utan ökning av låneskulden. För planperioden sker nyupplåning endast för investeringar inom affärdrivande verksamhet. Självfinansieringsgraden för kommunens totala investeringar uppgår till minst 45 % under planperioden.

Internränta

Internräntan sätts årligen med SKL:s rekommendationer som underlag, sammanvägt med en bedömning utifrån den beräknade genomsnittsräntan för kommunens lån. SKL rekommenderar kommunerna en internränta för 2016 på 2,4 %. Kommunens genomsnittliga ränta beräknas ligga runt cirka 2 % under planperioden. Med tanke på det osäkra ekonomiska läget i vår omvärld är utgångspunkten att gå på SKL:s rekommendation.

Pris- och lönereserv

Tabellen nedan redovisar SKL:s senaste bedömning (april 2015) avseende prisförändringar under perioden 2015–2018. Orust kommun följer SKL:s bedömningar i budgetarbetet. Beräknat behov under åren 2016–2018 i pris och löneökningsreserv visas på nedersta raden i tabellen.

Prisförändringen på arbetskraft innevarande år är SKL:s prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga avgifter. För kommande år baserar sig bedömningen på timlöneutvecklingen för hela arbetsmarknaden inklusive beslutade förändringar av arbetsgivaravgifterna. SKL tar i sin bedömning hänsyn till att det sker en kontinuerlig ökning av kvaliteten på arbetsinsatsen, bland annat till följd av högre utbildningsnivå, och därmed höjda löner. SKL ser kvalitetsökningen som en volymförändring och inte som en prisförändring, och därför justeras timlöneökningarna ned med en uppskattning av kvalitetsökningen.

Priset på övrig förbrukning utgörs av en sammanvägning av SKL:s prognos för KPIX, det vill säga konsumentprisindex exklusive räntekostnader för egnahem, och en uppskattad löneandel. Lönekostnader respektive övriga prisförändringar vägs med sina respektive vikter i totalkostnaderna.

Prisindex för kommunal vht (PKV) - SKL	2015	2016	2017	2018
Arbetskraftskostnader	1,031	1,035	1,033	1,033
Övrig förbrukning	1,016	1,022	1,025	1,026
Vägt index	1,026	1,031	1,030	1,031
Total budgeterad lön- och priskompensation (mkr) *		-23,9	-47,0	-70,8

* Budgeten utgår från 2015 års prisläge

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Omräkning till löpande pris

Beloppen som anges i tabellen ”Nettobudget och förändringar per nämnd” på sidan 14 är i 2015 års prisläge. Kommunstyrelsen har under budgetåret i uppdrag att inom ramen för avsatta medel i pris- och lönereserven, besluta om kompensation till nämnder och förvaltningsområde för pris- och löneökningar år 2016 samt eventuella mindre justeringar av ramarna i övrigt.

Befolkningsprognos

Folkmängden i Sverige beräknas öka varje år under prognosperioden 2014–2060. Folkökningen beror både på ett invandringsöverskott och att antalet födda är högre än antalet döda varje år under prognosperioden. År 2014 blev något av ett rekordår i demografiska sammanhang, ett högre födelsenetto och ett lägre dödsnetto än normalt tillsammans med en rekordstor inflyttning till Sverige som resulterade i en av tidernas största folkökningar. Bedömningar om kommande år, avseende om situationen är exceptionell eller om fenomenet är bestående medför svårigheter att göra prognoser och utifrån behov av resurser.

Det är i de äldre åldrarna den största ökningen är att vänta. Antalet 65 år och äldre beräknas öka från dagens knappt 1,9 miljoner till över 3 miljoner år 2060. Under samma period väntas antalet personer i de mest förvärvsaktiva åldrarna 20–64 år öka från 5,6 miljoner till drygt 6,1 miljoner.

Antalet barn och ungdomar i åldern 0–19 år antas öka från nästan 2,2 miljoner till drygt 2,6 miljoner. År 2060 är den beräknade folkmängden nästan 11,8 miljoner.

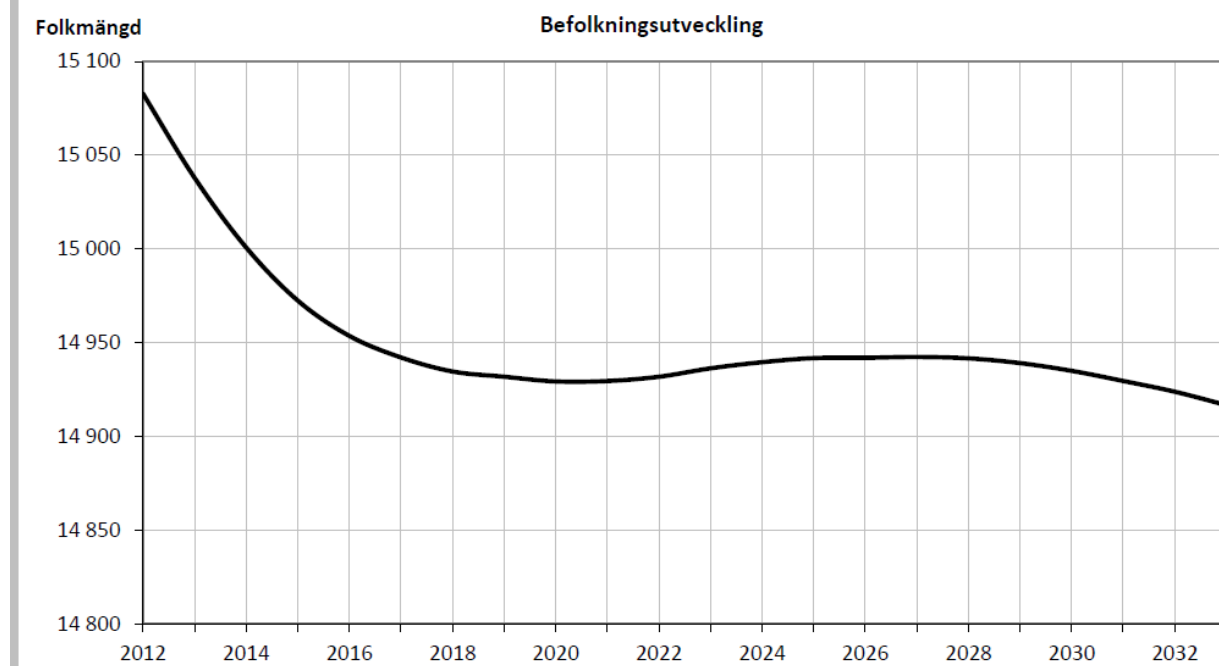
(Källa SKLs cirkulär 14:17 2014-04-29)

Källa: SCB

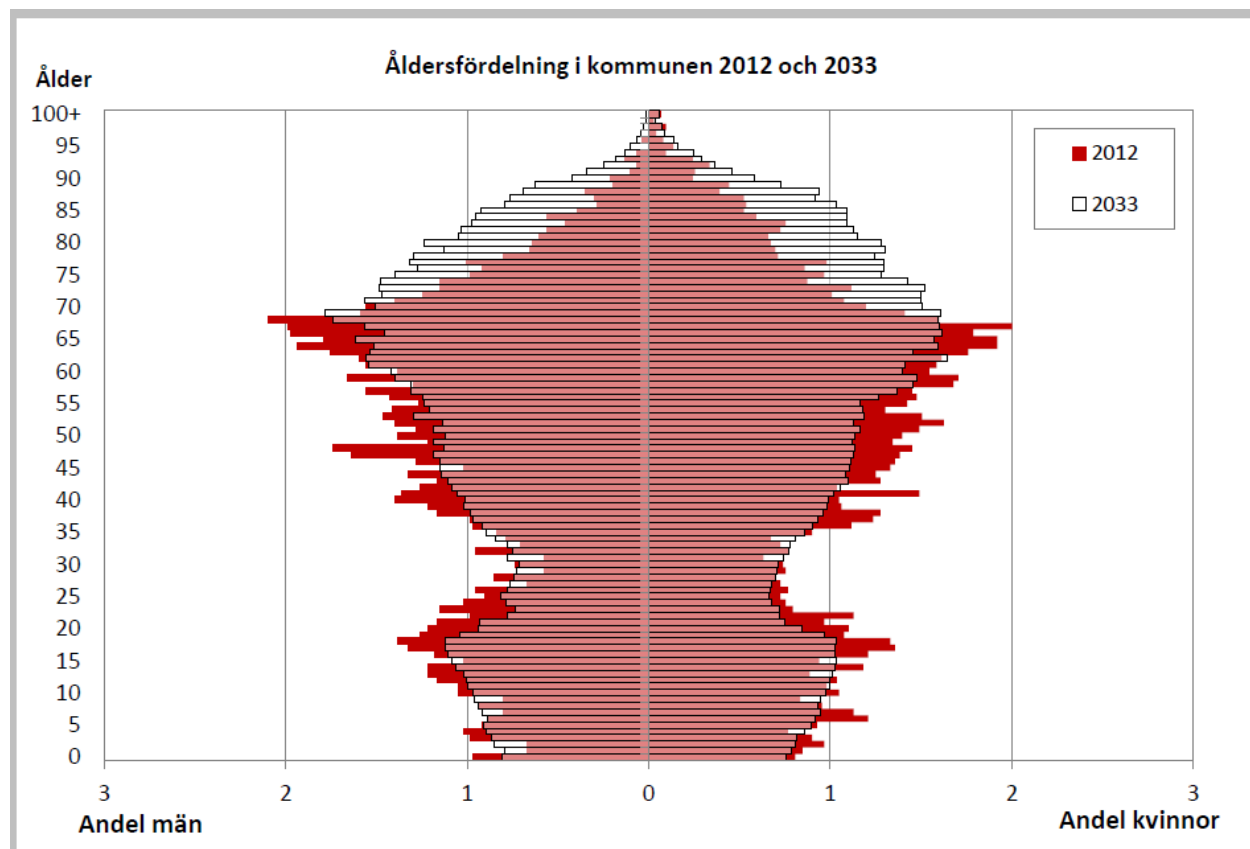
År	Folkmängd	Födda	Döda	Invandringar	Utvandringar
2000	8 882 792	90 441	93 461	58 659	34 091
2001	8 909 128	91 466	93 752	60 795	32 141
2002	8 940 788	95 815	95 009	64 087	33 009
2003	8 975 670	99 157	92 961	63 795	35 023
2004	9 011 392	100 928	90 532	62 028	36 586
2005	9 047 752	101 346	91 710	65 229	38 118
2006	9 113 257	105 913	91 177	95 750	44 908
2007	9 182 927	107 421	91 729	99 485	45 418
2008	9 256 347	109 301	91 449	101 171	45 294
2009	9 340 682	111 801	90 080	102 280	39 240
2010	9 415 570	115 641	90 487	98 801	48 853
2011	9 482 855	111 770	89 938	96 467	51 179
2012	9 555 893	113 177	91 938	103 059	51 747
2013	9 644 864	113 593	90 402	115 845	50 715
2014	9 747 355	114 907	88 976	126 966	51 237

Befolkningsprognos för Orust kommun

Befolkningsprognos 2013–2033

Befolkningen på Orust förväntas minska under de första åren av prognosperioden 2012–2020, därefter väntas befolkningen vara oförändrad eller öka under några år innan en ny period av minskning väntas i slutet av prognosperioden, 2028–2033. År 2033 beräknas befolkningen uppgå till 14 917 invånare.

På bilden ovan visas åldersstrukturen år 2012 jämfört med prognosen år 2033 uppdelat mellan män och kvinnor. Prognosen visar att andelen äldre 65 år och äldre ökar medan andelen arbetsförda i åldern 16-64 år minskar. Andelen i åldern 0-15 år ligger i stort sett oförändrat.

(Källa Statistiska centralbyrån 2013)

Svensk ekonomi

Svensk ekonomi avslutade starkt 2014. Regeringen bedömer i 2015 års vårproposition att svensk ekonomi är inne i en gradvis återhämtning och att tillväxten i BNP växer både i år och blir ännu starkare kommande år. Sveriges kommuner och landsting (SKL) gör samma bedömning men ligger en aning högre jämfört med regeringen. Åren 2017 och 2018 kommer tillväxten åter igen att utvecklas långsammare enligt SKL:s bedömning.

Nyckeltal för svensk ekonomi (april 2015) (procentuell förändring om annat inte anges)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BNP*	0	1,3	2,3	3,2	3,3	2,4	1,8
Sysselsättning i timmar*	0,7	0,3	1,8	1,2	1	0,4	0,3
Konsumentpris, KPI	0,9	0	-0,2	0,1	1,5	3,3	3
Realt skatteunderlag	1,8	1,5	1,3	2,1	2,3	1,4	1,1

*kalenderkorrigerad utveckling

Uppgifter från SKL:s cirkulär 15:15 (2015-04-29)

Jämfört med juli 2014 har oljepriset sjunkit med 50 procent. Bedömningen är dock att prisfallet på olja har mindre betydelse för ekonomin än tidigare då landets oljeberoende är lägre än historiskt. Förutsättningar finns att den expansiva penningpolitiken i Europa kan ge en starkare utveckling på ekonomin, men kan i kombination med den amerikanska kan eventuellt leda till stora fluktuationer på valutamarknaden.

Sveriges ekonomi befinner sig konjunkturmässigt i en återhämtningsfas där det är främst investeringar och hushållens konsumtion som bidragit till återhämtningen. Inflationen har varit låg under en längre tid till följd av låga importpriser och ett lågt resursutnyttjande. Den internationella utvecklingen, och då främst i euroområdet har varit svag vilket har dämpat exporttillväxten. I många av Sveriges viktigaste

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

handelsländer bedöms nu tillväxten förbättras vilket ger förutsättning för en stärkt export. Ett svagt internationellt pristryck tillsammans med en trolig förstärkning av kronan 2016, pekar mot en ökning av inflationstakten. Ett ökat resursutnyttjandet förväntas vilket kommer att medföra en höjd inflation. Även timlönerna bedöms öka men timlöneökningstakten bedöms bli lägre än det senaste decenniet, då genomsnittet var 3,5 procent. Prisutvecklingen är fortsatt svag men då effekterna av prisfallet på olja försvinner kommer prisökningstakten att öka och bidra till höjd inflationstakt.

Regeringen föreslår i vårpropositionen en politik som bland annat kommer att medföra högre offentlig konsumtion vilket i sin tur bidrar till en högre tillväxttakt 2015. En expansiv penningpolitik och ett bättre internationellt konjunkturläge bidrar också till att tillväxten blir högre under 2015. Låga räntor och ett förbättrat arbetsmarknadsläge bidrar till en starkare utveckling av hushållens konsumtion. Bostadsinvesteringarna förväntas att fortsatt ligga på en hög nivå under året. De kommunala investeringarna som var höga under 2014 på grund av urbanisering och ökat demografiskt tryck bedöms minska under 2016 och 2017.

I sex års tid har arbetslösheten varit hög, kring 8 procent men den bedöms minska i år och även 2016 då sysselsättningen ökar, samtidigt som ökningen av antalet personer i arbetskraften dämpas. Det finns lediga resurser på arbetsmarknaden och många skulle därför kunna ta anställning när efterfrågan på arbetskraft stiger. Vid mitten av 2016 förutsätts arbetsmarknaden nå balans med en arbetslösheten på cirka 6,6 procent. Det här innebär att antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin kommer att öka betydligt långsammare framöver. Trots en betydligt lägre sysselsättningstillväxt beräknas ändå skatteunderlaget i reala termer växa i en relativt snabb takt 2017 och 2018. Förklaringen är fortsatt omfattande öknings av pensionsutbetalningar.

Skatteunderlagets tillväxt begränsas av den låga inflationen. I reala termer, det vill säga efter avdrag för pris- och löneökningar, är skatteunderlagets tillväxt däremot fortsatt stark. För 2015 beräknas skatteunderlaget reellt öka med 2,1 procent vilket är det dubbla mot normalt. Nästa år beräknas tillväxten bli 2,3 procent. Orsaken till den starka tillväxten för 2016 är en kombination av stark tillväxt i sysselsättningen men främst på att automatiska balanseringen av allmänna pensioner ger en extra höjning av pensionsinkomsterna.

(Källa: Sveriges kommuner och landsting (SKL) Cirkulär 15:29 och Ekonomirapporten, april 2015 samt Regeringens vårproposition och vårändringsbudget, april 2015)

Budget 2016 med plan för 2017 och 2018

Ekonomiska ställningstaganden

Följande ekonomiska ställningstagande ligger till grund för budgeten:

- Budgeten bygger på oförändrad skattesats, det vill säga 22,71 kr.
- Resultatnivån överstiger 2 procent av verksamheternas nettokostnader under hela planperioden.
- Verksamheterna tillförs 16,2 mkr i budgetförstärkning.
- Verksamheterna uppmanas att söka och använda de riktade statsbidrag som finns tillgängliga.
- Personalkostnaderna ska minskas genom prövning vid pensionsavgångar, naturlig personalomsättning, sänkta sjuktal och heltidsprojektet. För 2016 beräknas kostnaderna minska med 8,5 mkr, 2017 9 mkr och 2018 10 mkr.
- Lönekompensationen till verksamheterna begränsas 2016 med 1 mkr jämfört med SKL:s rekommendation.
- År 2016 avsätts 8 mkr till mer- och avvecklingskostnader samt driftåtgärder för Henåns skola.
- 1 mkr avsätts till kommunstyrelsens förfogande.
- Reavinst på försålda fastigheter uppgår till 4 mkr år 2016 och finansierar delar av merkostnaderna för Henåns skola.
- Den totala investeringsnivån begränsas till högst 160 mkr år 2016 och 156 mkr 2017 och 116 mkr 2018.
- Självfinansieringsgraden av kommunens totala investeringar överstiger 45 % under hela planperioden.
- Nyupplåning och utökning av låneskulden sker endast för att finansiera investeringar i affärsdrivande verksamhet.
- De riktade uppdragen: servitutlösningar för sjöbodrar, bryggor och parkeringar samt försäljning av fastigheter kommer att ge positiva effekter genom ökade intäkter, minskade driftkostnader och minskad låneskuld via amortering. Effekterna ingår inte i budgeten för 2016-2018 då närmare beslutsunderlag och beräkningar tas fram under 2015.

Nettobudget och förändringar per nämnd

Skattefinansierad verksamhet (mkr)	Budgetförändring			Utgångsläge	Budget	Plan	Plan
	2016	2017	2018	Budget 2015	Budget 2016	2017	2018
Politisk verksamhet och revision	0,0	0,0	0,0	-8,7	-8,7	-8,7	-8,7
Överförmyndarnämnden	-1,0	-1,0	-1,0	-1,3	-2,3	-2,3	-2,3
Kommunstyrelsen stab	-2,0	-2,0	-2,0	-44,6	-46,6	-46,6	-46,6
Kommunstyrelsen lärande	-2,0	-2,0	-2,0	-328,2	-330,2	-330,2	-330,2
Kommunstyrelsen omsorg	-10,0	-10,0	-10,0	-309,1	-319,1	-319,1	-319,1
Kommunstyrelsen samhällsutveckling	0,0	0,0	0,0	-49,6	-49,6	-49,6	-49,6
Miljö- och byggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0	-6,9	-6,9	-6,9	-6,9
Summa skattefinansierad verksamhet	-15,0	-15,0	-15,0	-748,4	-763,4	-763,4	-763,4

Samtliga förändringar utgår från budget år 2015

Budget 2016 och plan 2017-2018 är 2015 års pris

Överförmyndarnämnden +1,0 mkr

Vår ökade andel av den gemensamma organisationen.

Kommunstyrelsen stab +2 mkr

Kommunens organisation kräver en fortsatt utveckling mot en tydlig ledningsstruktur. Dessutom prioriteras en förstärkning inom IT samt Heltidsprojektet.

Lärande +2 mkr

Ökade kostnader för skolskjutsar samt fler gymnasielever kommer att ta en stor del av ramökningen i anspråk.

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Omsorg + 10,0 mkr

Omsorgen tillförs utöver tidigare förstärkning i plan om 3 mkr, ytterligare 7 mkr för ökade behov.

Samhällsutveckling

Ingen utökning av ramen vilket förutsätter acceptans för höjda taxor.

Affärsdrivande verksamhet (mkr)	Budgetförändring			Budget	Budget	Plan	Plan
	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Affärsdrivande Vatten och avlopp	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0
Affärsdrivande Renhållning	-0,20	-0,35	-0,35	0,35	0,15	0,0	0,0
Affärsdrivande Fjärrvärmeverk	-1,00	-1,0	-1,0	-2,50	-3,5	-3,5	-3,5
Summa affärsdrivande verksamhet	-1,20	-1,35	-1,35	-2,15	-3,35	-3,50	-3,50

Renhållning +0,2 mkr

Sänkt överskottskrav.

Fjärrvärmeverksamhet +1 mkr

För att täcka underskott.

Affärsdrivande verksamhet

Vatten och avlopp

Under 2014 ändrade kommunen redovisningsprincip avseende VA-kollektivets tidigare upparbetade resultat. Resultat redovisas från om med bokslutet 2014 som en skuld till VA-kollektivet ej under eget kapital. Över- eller underskott balanseras mot skuldkontot.

mkr		Budget	Budget	Budget	Budget
		2015	2016	2017	2018
Vatten och avlopp	Intäkter	36,5	40,6	44,1	47,4
	Kostnader	-35,2	-37,7	-41,1	-50,6
	Årets resultat	1,3	2,8	3,0	-3,2
Kommunalarbetare VA	Intäkter	5,3	5,4	5,6	5,7
	Kostnader	-6,3	-6,4	-6,5	-6,6
	Årets resultat	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Vatten- och avlopp totalt	Intäkter	41,9	46,0	49,6	53,1
	Kostnader	-41,5	-44,1	-47,6	-57,2
	Årets resultat	0,4	1,9	2,0	-4,1
Skuld till VA-kollektivet		18,7	21,1	23,7	20,1

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Renhållning

Budget 2016 med plan 2017-2018 inklusive redovisning av skuld till renhållningskollektivet.

mkr		Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017	Budget 2018
Renhållning	Intäkter	22,8	22,8	22,9	22,9
	Kostnader	-22,4	-22,6	-22,9	-22,9
	Årets resultat	0,4	0,2	0,0	0,0
	Ränta på resultatsaldot	0,1	0,1	0,1	0,1
	Skuld till renhållnings- kollektivet	4,4	4,7	4,8	4,9

Fjärrvärme

Fjärrvärmeverket finansieras delvis med skattemedel. För budgetåret 2018 finns ett utökat budgetbehov utöver plan med 0,4 mkr för att täcka drift och kapitalkostnader för investering pelletspanna/kulvertnät i Svanesund. För budget 2019 minskar dock budgetbehovet till 3,3 mkr då nya intäkter beräknas ge helårseffekt. Ett av de riktade uppdragen i budget 2016 med plan 2017 och 2018 är att få fjärrvärmeverksamhetens budget i balans utan finansiering av skattemedel.

mkr		Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019
Fjärrvärme	Intäkter	7,0	7,0	7,0	7,9	8,9
	Kostnader	-10,2	-10,5	-10,5	-11,8	-12,2
	Årets resultat, skattefinansiering	-3,2	-3,5	-3,5	-3,9	-3,3

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Resultatbudget

(mkr)	Bokslut 2014 helår	Budget 2015 helår	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Skattefinansierad verksamhet, intäkter	254,1	261,9	252,9	252,9	252,9
Skattefinansierad verksamhet, kostnader	-1 007,6	-1 008,1	-1015,2	-1 015,2	-1 015,2
Skattefinansierad verksamhet, netto	-753,5	-746,2	-762,3	-762,3	-762,3
Affärsdrivande verksamhet, intäkter	70,6	71,2	70,9	72,0	71,3
Affärsdrivande verksamhet, kostnader	-73,7	-74,1	-73,1	-74,2	-73,5
Affärdrivande verksamhet, netto	-3,1	-2,850	-2,2	-2,2	-2,2
Merkostnader Henåns skola	-11,2	-10,0	-7,6		
Driftåtgärder Henåns skola	-23,7	-1,5	-0,4		
Henåns skola, netto	-34,9	-11,5	-8,0	0,0	0,0
Effektivisering sänkta personalkostnader			8,5	9,0	10,0
Utökad budgetram till verksamheterna			-16,2	-16,35	-16,35
Lön- och priskompensation		-18,3	-23,9	-47,0	-70,8
Justering lönekomensation			1,0		
Övriga nämndsposter	0,0	-18,3	-30,6	-54,4	-77,2
Summa nämndsverksamhet	-791,6	-778,8	-803,0	-818,8	-841,6
Till kommunstyrelsens förfogande		-3,4	-1,0	-1,0	-1,0
Pensionskostnad, semesterlön/PO	-14,9	-17,9	-17,5	-19,7	-21,4
Reavinster (fastighetsförsäljning)	1,6	4,0	4,0		
Markförsäljning	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	23,5	-46,5	-52,7	-54,2	-58,3
Återlagda kapitalkostnader		66,5	73,7	76,2	84,6
Övriga kostnader, netto	21,4	2,6	6,5	1,3	3,9
Summa nettokostnad	-770,2	-776,2	-796,6	-817,5	-837,7
Skatteintäkt	662,2	696,3	724,8	747,9	770,8
Generella statsbidrag, intäkter	91,9	95,7	97,1	100,2	104,6
Generella statsbidrag, kostnader	-34,9	-30,7	-31,8	-35,6	-40,2
Kalkylerad fastighetsavgift	38,9	41,1	40,9	40,9	40,9
Summa skatter och generella statsbidrag	758,1	802,3	831,0	853,5	876,1
Finansiella intäkter/kostnader	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
Borgensavgift Stiftelsen	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Finansiella kostnader pensionsskuld	-0,7	-0,9	-1,0	-2,2	-3,3
Finansiella kostnader; anläggningslån	-14,5	-18,0	-16,0	-19,0	-22,0
Finansnetto	-13,2	-16,9	-15,0	-19,2	-23,3
	744,8	785,4	816,0	834,3	852,8
RESULTAT före extraordinära poster	-25,3	9,2	19,4	16,9	15,2
ÅRETS RESULTAT	-25,3	9,2	19,4	16,9	15,2
<i>Resultat enligt god hushållning</i>	<i>-22,2</i>	<i>12,1</i>	<i>21,6</i>	<i>19,0</i>	<i>17,3</i>
Resultat av verksamhetens nettokostnader	-2,9%	1,6%	2,7%	2,3%	2,1%

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Finansieringsbudget

Kassaflödesanalys (mkr)	Bokslut 2014 helår	Budget 2015 helår	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Årets resultat	-25,3	9,2	19,4	16,9	15,2
Avskrivningar	55,8	46,5	52,7	54,2	58,3
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-25,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa löpande vht före förändring av kapitalb	4,9	55,7	72,1	71,1	73,5
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	39,8				
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	24,6				
Ökning/minskning av exploateringsverksamhet	8,0				
Summa förändring av kapitalbindning	72,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från den löpande verksamheten	77,3	55,7	72,1	71,1	73,5
Investeringar, skattefinansierade	-96,8	-193,0	-70,0	-50,0	-57,0
Investeringar, affärdrivande	-27,0	-37,0	-90,0	-106,0	-59,0
Exploateringskostnad		-32,2	-2,7	-11,2	-23,2
Planerad tomtförsäljn. pågående exploateringsomr.			0,9		9,0
Tomtförsäljning			9,6	8,0	8,0
Försäljning anläggningstillgångar	0,2				
Prisfaktor 2016-2017			-5,0	-10,2	-12,8
Medel från investeringsverksamheten (netto)	-123,6	-262,2	-157,2	-169,4	-135,0
Omsättning lån	80,0	135,0	135,0	120,0	90,0
Nyupplåning skattefinansierad	23,0	173,0			
Nyupplåning, affärdrivande	27,0	37,0	60,0	101,0	59,0
Förutbetalda anslutningsavgifter Vatten och av.	10,3				
Minskning långfristiga skulder/A mortering/Oms	-80,0	-135,0	-135,0	-120,0	-90,0
Finansieringsverksamheten	60,3	210,0	60,0	101,0	59,0
Årets kassaflöde	14,0	3,5	-25,1	2,7	-2,5
Likvida medel vid årets början	61,0	52,4	66,3	41,2	43,9
Likvida medel vid årets slut	75,0	49,5	41,2	43,9	41,3

Balansbudget

(mkr)	Bokslut 2014 helår	Budget 2015 helår	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Anläggningstillgångar	884,4	1 099,7	1 194,2	1 306,2	1 376,8
Långfristiga fordringar förskotteringar	3,0		3,0	3,0	3,0
Omsättningstillgångar	215,6	262,4	152,3	158,2	161,9
Summa tillgångar	1 103,0	1 362,1	1 349,6	1 467,4	1 541,6
Eget Kapital	258,4	256,4	280,0	296,8	312,0
Avsättningar	63,9	63,9	71,3	77,8	86,0
Långfristiga skulder	613,7	889,4	838,7	939,7	998,7
Kortfristiga skulder	167,0	152,4	159,6	153,1	144,9
Skulder och avsättningar	844,6	1 105,7	1 069,6	1 170,6	1 229,6
Summa eget kapital, avsättningar & skulder	1 103,0	1 362,1	1 349,6	1 467,4	1 541,6
<i>Soliditet kommunen inkl pensionsskuld före 1998</i>	-8,1%	-6,3%	-3,9%	-2,3%	-1,3%
<i>Självfinansieringsgrad av investeringar</i>	13,7	24,2	45,1	45,6	63,3

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Investeringsbudget

Fördelning av 2016 års budget med plan 2017-2018. Belopp i kr.

Typ (kr)	Summa av Budget 2016	Summa av Plan 2017	Summa av Plan 2018
Affärsdrivande	-90 000 000	-106 000 000	-59 000 000
Skattefinansierade	-70 000 000	-50 000 000	-57 000 000
Totalsumma	-160 000 000	-156 000 000	-116 000 000

Typ	Status grund	Verksamhet	Summa av Budget 2016	Summa av Plan 2017	Summa av Plan 2018
Affärsdrivande	1. Pågående	Affärsdrivande	-20 570 000	-11 600 000	
	1. Pågående Summa		-20 570 000	-11 600 000	
	2. Beslutad	Affärsdrivande	-400 000		
	2. Beslutad Summa		-400 000		
	4. Årlig	Affärsdrivande	-2 100 000	-2 500 000	-2 500 000
	4. Årlig Summa		-2 100 000	-2 500 000	-2 500 000
Skattefinansierade	1. Pågående	Lärande	-20 529 000		
		Omsorg	-2 700 000		
		Samhällsutveckling	-3 415 000	-2 170 000	
		Staben			-1 400 000
	1. Pågående Summa		-26 644 000	-2 170 000	-1 400 000
	2. Beslutad	Lärande	-2 000 000		
		Samhällsutveckling	-9 300 000	-9 300 000	
		Staben	-8 000 000		
	2. Beslutad Summa		-19 300 000	-9 300 000	
	4. Årlig	Lärande	-1 700 000	-1 800 000	-1 800 000
		Omsorg	-900 000	-1 000 000	-1 000 000
		Samhällsutveckling	-1 850 000	-2 050 000	-2 050 000
		Staben	-4 010 000	-2 259 000	-4 800 000
4. Årlig Summa		-8 460 000	-7 109 000	-9 650 000	
Totalsumma			-77 474 000	-32 679 000	-13 550 000

Typ	Status grund	Verksamhet	Summa av Budget 2016	Summa av Plan 2017	Summa av Plan 2018
Affärsdrivande	3. Planerad	Affärsdrivande	-66 930 000	-91 900 000	-56 500 000
	3. Planerad Summa		-66 930 000	-91 900 000	-56 500 000
Skattefinansierade	3. Planerad	Lärande	-500 000	0	-500 000
		Omsorg	-5 720 000	-17 200 000	-35 100 000
		Samhällsutveckling	-7 450 000	-10 671 000	-8 000 000
		Staben	-1 926 000	-3 550 000	-2 350 000
	3. Planerad Summa		-15 596 000	-31 421 000	-45 950 000
Totalsumma			-82 526 000	-123 321 000	-102 450 000

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Verksamhet	Indelning	Investeringsprojekt budget 2016
Affärsdrivande	Fjärrvärme	Ombyggnation fjärrvärmepanna Ellös
		Reinvestering fjärrvärme ledningsnät
		Reinvestering fjärrvärmearläggningar
	Renhållning	Hjullastare till Månsemyr
		Molok Gullholmens gästhamn
		Molok Käringsön gästhamn
		Ombyggnation in- och utfart Månsemyr
	Vatten och avlopp	Nytt reningsverk västra Orust
		Reinvestering VA ledningsnät
		Reinvesteringar VA, anläggningar
		Uppgradering Varekils reningsverk
		Utbyggnad av huvudledningar VA Slussen
		Utloppsreningsverk västra Orust
		VA från exploateringsområde Henån 1:272-75 Kaprifol
		VA-ledning Henån-Slussen
		VA-sanering från exploateringsområden Kungsviken
		Ventilationssystem Svanesunds AVR
		Åtgärder uppgradering Varekils reningsverk
Överföringsledning Slussen-Uddevalla		
Överföringsledning Vindön/Sundsand		

Verksamhet	Indelning	Investeringsprojekt budget 2016
Lärande	Förskola och skola	Bagarevägens fsk, nybyggnation
		Inventarier efter ombyggnation fsk & skolor
		Mindre investeringar lärande
		IKT-datorer 2015 och framåt
		Ombyggnation Tvet/Ellös Högstadium
		Ombyggnation Ängås skola
		Varekils skola utemiljö
		Varekils skola, åtgärder trafiksituation
		Åtgärder Henåns skola

Verksamhet	Indelning	Investeringsprojekt budget 2016
Omsorg	Omsorg	Inventarier utökad daglig verksamhet
		Mindre investeringar omsorg
		Nyckelfri hantering inom hemtjänsten
		Strandgården renovering kök
		Ängsviken, pelletspanna

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Verksamhet	Indelning	Investeringsprojekt budget 2016
Samhällsutveckling	Hamnar	Henån, byte bryggdäck
		Henån, byte flytbryggor
		Inköp biljettautomat vid gästhamnar
		Reinvestering Hamnar
		Ångbåtsbrygga Edshultshall
		Åtgärder hamn och kaj Ellös
	Konst Övrigt	Konstinköp
		Allmänna p-platser Tuvesvik
		Andningsskydd för rökdykning
		Fordon till brandvårn
		Förstärkningsåtgärder längs ån i Henån
		Mindre investeringar samhällsutveckling
		Nytt projekt cykelvägar hela Orust
		Oförutsett fastighet
		Personalutrymmen Tuvesvik
		Räddningsfordon
		Städlyftet
		Översvämningsåtgärder i Henåns centrum

Verksamhet	Indelning	Investeringsprojekt budget 2016
Staben	Staben	Callcenter kundtjänst, inventarier (möbler, datorer)
		Fibernätsanslutningar till verksamhet som saknar det
		IT-infrastruktur av säkra trådlösa nätverk
		Utökad datalagringskapacitet och säkerhetshöjande åtgärder
		Bredbandsstruktur, utbyggnad
		Mindre investeringar Kommunstyrelsen
		Mindre investeringar staben

Budget 2016 med plan 2017 och 2018

2015-05-04

Beslut

Kommunfullmäktige beslutade 2015-06-11 § 70

att fastställa resultat-, finansierings- samt balansbudget för år 2016 med plan för 2017 och 2018, och

att fastställa de finansiella målen för år 2016, och

att fastställa skattesatsen till 22,71 kr per skattekrona, vilket innebär en oförändrad skattesats jämfört med 2015, och

att fastställa budgetramförändringarna på 16,2 miljoner kronor för nämnder och utskott år 2016 samt preliminärt för 2017 och 2018, och

att uppdra till kommunstyrelsen att fördela de kommungemensamma effektiviseringarna, och

att uppdra till kommunstyrelsen att inom ramen för avsatta medel i pris- och lönereserven, besluta om kompensation till nämnder och förvaltningsområde för pris- och löneökningar år 2016 samt eventuella mindre justeringar av ramarna i övrigt, och

att fastställa investeringsbudget för år 2016 samt preliminära investeringsramar för 2017 och 2018, och

att fastställa internräntan till 2,4 %, och

att kommunstyrelsen under år 2016 har rätt att nyupplåna inom en låneram upp till 60 miljoner kronor för att finansiera investeringar inom affärsdrivande verksamhet, det vill säga öka kommunens skulder under år 2016, med högst 60 miljoner kronor, och

att kommunstyrelsen under år 2016 har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande beloppen på de lån som förfaller till betalning under år 2016, och

att uppdra till nämnderna att söka och använda de riktade stadsbidrag som finns tillgängliga.